

SOCIALIZACIJA V SKUPINI ZA SKUPNOST:

O nekaterih pri nas malo uporabljenih možnostih za vplivanje na proces socializacije pri otroku¹

V naši delovni skupini so strokovnjaki in študenti. Povezuje nas to, da smo si v istem času zastavili podobna vprašanja in ugotovili nekatere podobne stvari. Naša skupna izhodišča so:

- da družinska socializacija zaostaja za zahtevami, ki jih postavlja sodobno življenje pred otroka, mladostnika in pozneje pred odraslega človeka;
- da ima zaradi nezadostne ali neustrezne socializacije za skupnost težave posameznik, obenem pa je zaradi tega prizadeta družba;
- da je v samoupravni socialistični družbi še posebej pomembno razvijati pri otroku sposobnost samostojnega odločanja, udeleževanja in delovanja v skupini ter demokratično naravnost;
- da praksa vzgojnih ustanov marsikdaj ne ustreza institucionalno razglašnim ciljem samoupravne vzgoje;
- da se nekateri neustrezni vzorci družinske situacije marsikdaj ponavljajo v vzgojnih ustanovah;
- da so poleg družine in vzgojnih ustanov še drugi pomembni socializatorji, ki delujejo na otroka in katerih vpliv bi bilo mogoče izkoristiti za dopolnjevanje ali popravljanje nezadostnosti ali neustreznosti družinske vzgoje;

1 Iz uvoda k referatom na zveznem posvetovanju »Družbeni položaj ženske in razvoj družine v socialistični samoupravni družbi« (Portorož – od 18. do 20. 3. 1976).

- da je za proces socializacije pomembna celotna socialna mreža, v katero je otrok vključen, in da je na to mrežo mogoče vplivati in vgraditi vanjo dejavnike, ki otroka socializirajo za skupnost;
- da je možnost resocializacije v strokovnih ustanovah omejena;
- da ima socialna mreža oziroma skupina večjo socialno korektivno moč kot strokovnjak za duševno zdravje;
- da imata otrok in mladostnik v sebi velike potenciale osebne rasti, ki jih je mogoče aktivirati z neposrednim vplivanjem na otroka ali mladostnika;
- da otrokove zdrave sile in njegovo sposobnost obvladovanja problemov v terapevtskih programih pogosto podcenjujejo;
- da narašča zavest o tem, da socializacija ali resocializacija ni le stvar družine in temu namenjenih poklicnih ustanov, temveč stvar celotne družbe – torej ljudi, ki to družbo sestavljajo;
- da je vse več pripravljenosti ljudi za solidarnostno sodelovanje na področju vzgoje, preprečevanja socialno patoloških pojavov in socialne terapije;
- da so za takšno delo še posebej zavzeti in pri njem učinkoviti mladi.

S teh izhodišč smo začeli v okviru akcijskih raziskovalnih nalog razvijati nekatere modele skupinskega socializacijskega dela z otroki in mladostniki. Eden teh je terapevtska kolonija na Rakitni. Angažiran odnos do družbenih vidikov socializacije in pripisovanje velikega pomena tistemu delu socializacije in resocializacije, ki vzgaja posameznika za skupnost, sta osnovna motiva za teoretično in praktično delo naše skupine. Pri članih naše skupine je motivacijsko pomembna kritična refleksija lastne socializacije, pri strokovnjakih pa kritična refleksija vloge in možnosti strokovnjaka v procesu resocializacije.

O izhodiščih in motivih, ki nas združujejo, pišemo zato, ker po našem mnenju nastanek naše delovne skupine ni naključen, temveč odraža nekatere za naš čas značilne smeri doživljanja, osveščanja in mišljenja: nezadovoljstvo s privatniško mentaliteto in potrošniškimi vrednotami, potrebo po vključevanju v skupino in po solidarnosti, željo po pristnejših medčloveških odnosih, osveščanje o družbeni odgovornosti posameznikov za socialno deviantne pojave, težnjo po depshiatriziranju vrste psihosocialnih problemov ter spoznanje omejenih možnosti stroke pri socialni prevenciji in socialni terapiji, težnjo po odpiranju vrat ustanov in odpravljanju togih, dominantnih in avtoritarnih vzgojnih stališč.